

Lekce 65: JUDŠTÍ KRÁLOVÉ 2 – s Bohem nebo bez?

Biblický text k lekci: 2. Královská 14,1-21; 15,1-7 a 32-38; 2. Královská 16 a 18 - 20 a 2. Paralipomenon 26 - 32

Cíle lekce:

- dítě jmenuje judské krále od Amasjáše po Chizkijáše a rozliší, jaká byla jejich celková charakteristika v Božích očích
- dítě vlastními slovy popíše alespoň jednu událost ze života daných králů
- dítě si uvědomí, že pýcha předchází pád
- dítě ví, že důvěra Pánu Bohu nemá být jen, když se nedaří, ale i za období zdaru
- dítě chápe, že Pán Bůh dopouští těžké zkoušky i na ty, kdo mu věří - v těch zkouškách je však slyší
- dítě si na příkladech judských králů uvědomuje, že odklon od Hospodina je možný kdykoli (o věrnost se musí bojovat celý život, člověk může odpadnout i v pozdějším věku)
- dítě si uvědomuje, kam až vede život bez Pána Boha (na příkladu krále Achaza)

Klíčové verše:

2. Královská 16,2-3: „Achaz nečinil, co je správné v očích Hospodina, jeho Boha, jako činil jeho otec David. Chodil po cestě králů izraelských. Dokonce dal svého syna provést ohněm podle ohavností pronárodů, které Hospodin před Izraelci vyhnal.“

2. Královská 18,5-7a: „Chizkijáš doufal v Hospodina, Boha Izraele. Po něm už nebyl mezi všemi judskými králi žádný jemu podobný, ani mezi těmi, kteří byli před ním. Přimkl se k Hospodinu, neodstoupil od něho, dbal na jeho přikázání, jak je Hospodin vydal Mojžíšovi. A Hospodin byl s ním. Ve všem, co podnikl, měl úspěch.“

2. Paralipomenon 26,5: „Uzijáš se dotazoval Boha za dnů Zekarjáše, jenž rozuměl Božímu vidění. Ve dnech, kdy se dotazoval Hospodina, provázal ho Bůh zdarem.“

2. Paralipomenon 26,16: „Jakmile Uzijáš svou moc upevnil, jeho srdce se stalo domýšlivým, až se úplně zkalil a zpronevěřil Hospodinu, svému Bohu. Vstoupil do Hospodinova chrámu, aby páčil kadidlo na kadidlovém oltáři.“

2. Paralipomenon 32,7-8: „Bud'te rozhodní a udatní, nebojte se a neděste se asyrského krále ani toho hlučícího davu, který je s ním. S námi je někdo větší než s ním. S ním je paže lidská, ale s námi je Hospodin, náš Bůh, aby nám pomohl a vedl naše boje.“ Lid se spolehl na slova Chizkijáše, krále judského.“

List Jakubův 4,6: „Mocnější však je milost, kterou dává. Proto je řečeno: ‚Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost.‘“

Biblická fakta:

Amasjáš (798-769) - začal kralovat ve 25 letech a kraloval 29 let, dělal co je správné v Hospodinových očích, ale ne tak jako David, neodstranil posvátná návrší. Pobil ty, kteří zabili jeho otce, ale jejich syny nechal žít. Porazil Edoma (na kterou najal i bojovníky, ale Bůh mu řekl, že má spoléhat na něho, ne na najaté vojáky). Žoldnéři, které král najal mj. loupili a vraždili v Judsku. Z Edómu si přinesl bůžky a začal je uctívat. Amasjáš po porážce Edóma zpyšněl a vyzval izraelského

krále Jehoáše k boji, ten ho varuje, Amasjáš na to nedbá a je Jehoášem poražen a navíc je i vykraden Hospodinův chrám. Za to, že Amasjáš začal uctívat bůžky, jej Bůh vydal izraelskému králi. Byl zabit v rámci spiknutí. + -

Uzijáš (785 - 733) - začal kralovat v 16 letech a kraloval 52 let (z toho ale jen polovinu sám), dělal to, co je správné v Hospodinových očích jako jeho otec Amasjáš. Za dnů proroka Zacharjáše hledal Boha a Bůh mu dopřával úspěch - zvítězil v bitvách nad Pelištejci i Araby, Amónci mu platili daň. Stavěl věže a studny, měl mnoho stád i polí - miloval půdu. Měl i velké vojsko. Jeruzalém vybavil vojenskou technikou (zařízení k metání střel a balvanů z věží). Jeho moc se velmi rozšířila, ale Uzijáš z ní zpychl. Zradil Hospodina, vstoupil do chrámu a místo kněží sám páčil kadidlo a ani na výzvu kněží toho nechtěl nechat. Bůh jej ranil za to malomocenstvím a až do své smrti bydlel v odděleném domě (královský palác spravoval a lidu vládl prakticky jeho syn Jótam). + -

Jótam (759 - 743) - začal kralovat v 25 letech a kraloval 16 let, dělal to, co je správné v Hospodinových očích jako jeho otec Uzijáš. Ani za jeho vlády nebyly odstraněny obětní výšiny. Za své vlády staví pevnosti a opevňuje království: postavil např. Horní bránu Hospodinova chrámu, města v Judském pohoří a v lesích staví pevnosti a věže. Zvítězil nad Amónci, kteří mu museli odvádět několik let dávky (stříbro a potraviny). Upevnil svou moc, protože žil důsledně před Hospodinem. +

Achaz (743 - 727) - začal kralovat ve 20 letech a kraloval 16 let, činil to, co je zlé v Hospodinových očích dle způsobů izraelských králů (obětoval modlám) - dokonce i svého syna obětoval modlám. Za tyto ohavnosti byl napaden králem Resínem (Aramejci) a Pekachem (Severní Izrael), jejich útok sice odrazil, ale bylo zabito mnoho judských vojáků a statisíce lidí zajato. Prorok Oded však izraelskému králi sdělí, že má zajatce vrátit, protože Judejce povraždili příliš zuřivě. Zajatci se vrací - to je šance pro poučení Achazovo, který však nadále činí zle. Proto na něj Bůh dopouští nájezdy Edómců a Pelištejců, obrátil se s žádostí o vojenskou pomoc k asyrským králům. Jenže Asyřané mu moc nepomohli a ještě vyplenili (Achaz jim byl nucen "zaplatit") Hospodinův chrám, královský palác i domy bohatých. Přes veškeré soužení se však neobrátil k Hospodinu, ale obětoval cizím bohům - dokonce i vystavěl nové obětní výšiny. Aby se zalíbil Asyrskému králi, ničil Hospodinův chrám. -

Chizkijáš (727 - 698) - stal se králem v 25 letech a kraloval 29 let, činil to, co je správné v Hospodinových očích přesně tak, jak to činil král David. Odstranil posvátné návrší, rozbil posvátné kůly i měděného hada, kterého zhotovil již Mojžíš a jež se stal modlou. Ve všem se spoléhal na Hospodina a Bůh mu dopřával úspěch. Přestal sloužit Asyřanům, porazil i Pelištejce. Opravil kompletně Hospodinův chrám, posvětil jej a znovu zavedl bohoslužby dle Božího zákona daného Mojžíšovi. Dokonce i obnovil Hod beránka. Opravil i pobožené městské hradby. Čtvrtého roku jeho vlády však přitáhl na něj Asyřané a vyžádali si od něho velmi vysoké poplatky - Chizkijáš tak byl nucen znovu vybrat poklady Hospodinova domu. Asyrský král Senacheríb se vysmívá Chizkijášovi a jeho víře v Boha, obléhá Jeruzalém, svými řečmi zastrašuje lid. Chizkijáš však věří pevně Hospodinu a v této těžké zkoušce se obrací k němu o pomoc. Bůh poslal svého anděla a ten pobil celé Asyrské vojsko. Bůh dopřál pak Chizkijášovi mír. Potom Chizkijáš smrtelně onemocněl - prosí Boha o uzdravení a ten mu skrze proroka Izajáše vyřizuje poselství, že jeho život prodlouží o 15 let. Na znamení uzdravení se Slunce vrátilo zpět (o 10 schodů - sluneční hodiny). Na závěr života Chizkijáš zpychl a chlubil (babylonským vyslancům, kteří se přišli vyptávat na zázrak, co mu Bůh učinil) se bohatstvím, které nashromáždil. Bůh mu však skrze proroka Izajáše zvěstuje, že toto všechno bude zničeno Babyloňany, ale ještě ne za jeho dnů. ++

Pro zvědavé:

- Amasjáš porazil 10 000 Edomců v Solném údolí
- Amasjáš měl na 300 000 bojeschopných mužů a za 100 talentů stříbra najal ještě 100 000 bojovníků z Izraele
- Uzijášovo vojsko mělo 307 500 mužů a 2 600 vůdců (samí hrdinové)
- Jótamovi museli Amónci po tři roky platit 100 000 talentů (3,4 t) stříbra, 10 000 korů (1 600 t) pšenice a stejné 10 000 korů ječmene (asi 1 350 t)
- král Achaz přišel v jediný den o 120 000 vojáků a 200 000 žen a dětí bylo zajato
- král Chizkijáš je uzdraven přiložením hroudny fíků na vřed

Myšlenky k 65. lekcí (aplikace):

- Amasjášovo odpadnutí od Hospodina a spoléhání se na sebe a mrtvé bůžky
- Amasjáš se nejprve spoléhá na Hospodina (když mu “teče” do bot), po vyhrané bitvě, když se mu daří dobře na Boha zapomíná a slouží bůžkům - pozor na to, abychom na Boha nezapomínal ani v těch časech, když se nám daří dobře
- zpychnutí krále Uzijáše a zrada Hospodina - pýcha předchází pád. Vše, co máme, máme od Boha a pokud nás zahrne úspěchem, nemělo by nás to vést k pýše
- příklad krále Jótama ukazuje na to, že pokud Hospodina posloucháme, pak nám může v životě požehnat (dát dobré věci, dopřát zdar a úspěch v životě) - pravidlo poslušnosti Boha ve SZ je spjato s požehnáním, ovšem není to postaveno na principu “automatu” - každopádně Bůh nikdy neopouští a netrestá ty, kteří jej poslouchají (může však uvrhnout do zkoušky, aby se ukázalo, zda ho neposloucháme jen proto, že se nám daří dobře)
- král Achaz je naproti tomu odstrašujícím příkladem toho, kam až vede život bez Pána Boha (pálení vlastních dětí) - varování z jeho života je pak především to, že i když mu Bůh dal šanci k nápravě (i přes porážku jeho vojska a mnoho zajatců), tak nelitoval toho, co učinil a neobrátil se zpět k uctívání Pána Boha - když Boha zklameš, padneš, zhřešíš, máš vždy možnost za ním přijít, prosit o odpuštění a začít znovu - pokořit se (uznat vinu) - takovým dává Bůh milost
- Chizkijáš to s Bohem myslel opravdu vážně a to se odrazilo v jeho konání a obnovení bohoslužby - je příkladem obnovení vztahu s Bohem, za jeho doby začíná po mnoha letech fungovat uctívání Hospodina - je příkladem pro lid - buď příkladem v životě s Pánem Bohem
- komu Bůh žehná (Chizkijáš), tak toho také zkouší (skrže Asyřany) - Bůh i na své děti dopouští zkoušky, aby se prokázala jejich víra (věrnost) Pánu Bohu - v době zkoušky na rozdíl od krále Achaze ví, na koho se obrátit a Bůh slyší jeho volání - cílem zkoušky pro Pána Boha není nás “dorazit”, ale zjistit, jak budeme reagovat a zda se budeme k Němu obracet (Chizkijáš i v těžké zkoušce, kdy je nemocný a umírá volá k Hospodinu) - nevyčítá mu to, ale obrací se ke zdroji záchrany
- i Chizkijáš dělá chyby (nikdo není dokonalý) a chlubí se tím, co všechno má - místo poukázání na Hospodina a jeho zázrak prodloužení života ukazuje, co všechno má - bude to smeteno Babyloňany - důležitější než to, co máme je, jaký k tomu máme vztah - vše, co máme, máme z milosti Boží a neměli bychom se chlubit, že to je naše (moje) zásluha

Souvislost s Novým zákonem: PÝCHA PŘEDCHÁZÍ PÁD (List Jakubův 4,4-7)

List Jakubův 4,4-7: Proradná stvoření! Což nevíte, že přátelství se světem je nepřátelství s Bohem? Kdo tedy chce být přítelem světa, stává se nepřitelem Božím. Či myslíte, že nadarmo je psáno: „Bůh žárlivě touží po duchu, kterého do nás vložil“? Mocnější však je milost, kterou dává. Proto je řečeno: „Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost.“ Podřídte se tedy Bohu. Vzepřete se ďáblu a uteče od vás, přiblížte se k Bohu a přiblíží se k vám.

Většina Izraelských králů v této lekci je hodnocena pozitivně, ALE ke konci života zpychli. Bůh jim žehnal pro jejich víru v Něho, oni si však později úspěchy a slávu vykládali jako svoje. V Novém zákoně si čteme, že Bůh se staví proti pyšným. Pýcha předchází pád, je také jedno biblické přísloví. Je jaksí v lidské přirozenosti být pyšný, zvláště když se nám dobře daří. Musíme si ale uvědomit, že vše, co máme (životem samotným počínaje), máme od Hospodina. On nám to dal ne proto, abychom se tím chvástali (chvástat se můžeme materiálním bohatstvím, tituly, dovednostmi aj.), ale abychom to využívali k jeho slávě. Pokora, kterou Bible vyzdvihuje, je mj. vědomí vlastní závislosti na někom. My jsme závislí na Pánu Bohu, na jeho milosti a požehnání - naše úspěchy nejsou pouze naše, ale jsou výsledkem Božího obdarování. S tímto vědomím se budeme vyhýbat pýše, která vede k pádu. A skutečně o několik desítek let se i judské království dostalo k pádu.

Náměty pro činnosti s dětmi:

- 1. Boj s tyčí** - motiv bojů judských králů s okolními nepřáteli. Každé dítě si vezme tyč na konci obalenou látkou (molitanem) a stojí vždy dva hráči buď na lavičce či jiné vyvýšenině. Úkolem je shodit soupeře. Lze hrát formou vyřazovacího turnaje nebo formou „každý proti každému“.
- 2. Stavění věže z kelímků** - motiv stavění věží králem Jótamem. Úkolem dítěte je postavit z daného počtu kelímků věž (buď co nejvyšší, nebo třeba za využití pouze nohou ke stavbě co nejrychleji daný počet kelímků).
- 3. Chůze pozpátku** - motiv vrácení Slunce po Chizkijášově uzdravení. Úkolem je proběhnout (prolézt) předem připravenou trasu pozpátku co nejrychleji.
- 4. Oprav rozdíly** – motiv opravy Hodpospodinova chrámu. Úkolem je na obrázku najít co nejrychleji 10 rozdílů, případně co nejvíce rozdílů za daný čas a tak první obrázek „opravit“. Obrázky jsou dostupné např. [ZDE](#).
- 5. Nemoci** - motiv Chizkijášovy nemoci. Úkolem je vypsát co nejvíce nemocí za 1 – 3 minuty.
- 6. Roztrhání papíru jednou rukou** - motiv zničení Achazovy armády a ničení chrámu. Úkolem je roztrhat papír na celkem 20 částí, ale pouze za pomoci jedné ruky (jiné části těla mimo druhou ruku jsou povoleny).
- 7. Metání strel** - motiv zařízení, které udělal Uzijáš k ochraně Jeruzaléma. Střelba z praku – úkolem je strefit plechovku pomocí pingpongového míčku.